

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	16-2-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	Commissie RGW
STELLER	Drs. J.A. de Poorter	TELEFOONNUMMER	06-42600132
NUMMER	8220614D	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen

Onderwerp Statenbrief:

Motie Tweede Kamer over een proactieve aanwijzing van Rijnenburg en Reijerscop en motie 'Rijnenburg, energie om te wonen'

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Met deze Statenbrief informeren wij u over de in de Tweede Kamer aangenomen motie over een proactieve aanwijzing voor de woningbouwontwikkeling van Rijnenburg en Reijerscop, de reactie van het kabinet op deze motie en onze visie daarop. Ook informeren wij u over de uitvoering van de Statenmotie 'Rijnenburg, energie om te wonen'.

Inleiding / toelichting

De Tweede Kamer heeft op 17 december jl. met een nipte meerderheid de motie Terpstra/Koerhuis aangenomen, waarin de regering wordt verzocht de gemeente Utrecht voor de locaties Rijnenburg en Reijerscop een proactieve aanwijzing te geven (op basis van [artikel 4.4 van de Wet ruimtelijke ordening](#)), om te komen tot spoedige realisatie van duurzame woningbouw, met veel oog voor de leefbaarheid, bomen en groen. Met een proactieve aanwijzing kan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een gemeenteraad verplichten om een bestemmingsplan met een bepaalde inhoud vast te stellen, als de nationale belangen dat noodzakelijk maken.

Kabinetsreactie op de motie

De minister van BZK geeft in [haar brief](#) van 5 februari jl. namens het kabinet een reactie op deze motie. De minister geeft aan dat zij, om invulling te geven aan de grote en urgente woningbouwopgave in de regio Utrecht, intensief samenwerkt met de regionale partijen.

Het meest recente resultaat hiervan is het Ontwikkelperspectief '[Utrecht Nabij](#)' welke Rijk en de regio in het BO MIRT 2020 bestuurlijk hebben vastgesteld. Hiermee geven Rijk en regio een gezamenlijk antwoord op de urgente opgaven voor wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio Utrecht. Uit het ontwikkelperspectief blijkt dat er zicht is op voldoende woningbouwplannen tot 2040. Hierin is in eerste instantie ingezet op ontwikkeling van locaties in het bestaande stedelijk gebied bij knooppunten. Dit is in lijn met de voorkeursvolgorde voor verstedelijking uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) (en tevens met de basisprincipes voor verstedelijking uit de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening). Daarmee wordt efficiënt gebruik gemaakt van het bestaande OV-, fiets- en automobilitateitsnetwerk. Dit biedt de beste kansen voor het versterken van de stedelijke regio.

Geconcludeerd wordt dat de ontwikkeling van woningbouw in Rijnenburg tot 2035/2040 niet noodzakelijk is of voor de hand ligt, omdat dit gebied niet is aangesloten op de bestaande stedelijke structuren. Daarnaast vraagt grootschalige ontwikkeling van Rijnenburg veel voorbereidingstijd, voorinvesteringen en zijn de oplossingen complex: een oplossing voor het woningtekort op korte termijn is Rijnenburg dan ook niet. Rijnenburg wordt pas een aantrekkelijke verstedelijkingslocatie, die goed ontsloten kan worden, wanneer het aansluit op de

ontwikkelingen die met Utrecht Nabij in gang worden gezet: dan wordt het onderdeel van het stedelijk systeem en ontstaan er kansen voor een aantrekkelijk gemengd stedelijk milieu. Ook zorgt woningbouw op deze locatie voor een sterkere toename van het in 2030 al overbelaste wegennet in de regio Utrecht. Het ontwikkelperspectief geeft daarom eerst prioriteit aan andere bouwlocaties, die beter in het stedelijk netwerk liggen.

In vervolg op het Ontwikkelperspectief Utrecht Nabij worden de komende periode drie verdiepende, integrale gebiedsonderzoeken in de regio Utrecht gestart voor de gebieden waar onder andere grootschalige woningbouw mogelijk is om concrete invulling te geven aan de verstedelijkingsstrategie voor de periode na 2030. Het gaat om de drie deelgebieden in de 'Grote U': Lunetten/Koningsweg-USP, A12-zone (in samenhang met Rijnenburg) en Leidsche Rijn-Zuilen (in samenhang met Overvecht). Gezamenlijk hebben deze gebieden potentie tot 68.500 woningen, onder voorwaarden van o.a. ingrepen in bereikbaarheid die nader worden uitgewerkt in de mobiliteitsstrategie, maar ook met andere ruimtelijke opgaven.

In het gebiedsonderzoek A12-zone wordt rekening gehouden met een mogelijke doorontwikkeling richting Rijnenburg en de condities die daar dan voor nodig zijn. In het BO MIRT najaar 2021 willen Rijk en regio besluiten over vervolgstappen betreffende de drie genoemde complexe grootschalige gebiedsontwikkelingen in combinatie met de benodigde mobiliteits- en leefbaarheidsmaatregelen.

De minister concludeert op grond van bovenstaande dat besluitvorming over de grootschalige woningbouwlocaties en de ontsluiting daarvan in de regio Utrecht, waaronder Rijnenburg, is aan een volgend kabinet en de regionale partijen. Samen wordt nu aan de verdere planontwikkeling tot 2040 gewerkt.

Visie provincie Utrecht op kabinetsreactie

Wij onderschrijven de kabinetsreactie op de motie Terpstra/Koerhuis. De beantwoording is in lijn met al gemaakte afspraken met Rijk en U16. Tijdens het BO MIRT van 25 november jl. is het Ontwikkelperspectief ['Utrecht Nabij'](#) vastgesteld. De filosofie achter Utrecht Nabij is dat we verstedelijking prioriteren op plekken die al goed bereikbaar zijn en waar voorzieningen in de nabijheid liggen. Dat sluit ook aan bij de voorkeursvolgorde uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), onze Ontwerp Omgevingsvisie provincie Utrecht en de Ruimtelijke Strategie 2040 (gemeente Utrecht).

Gelet op de hoeveelheid woningen die in de planvoorraad zitten achten wij de ontwikkeling van Rijnenburg voorsnog niet nodig. Er zijn momenteel voldoende plannen en mogelijkheden om de woningbouwopgave te realiseren. Wij monitoren de voortgang van realisatie en de omvang van de plancapaciteit intensief, zodat wij snel kunnen inspelen op ontwikkelingen in vraag en aanbod van woningen.

De kabinetsreactie sluit ook aan bij ons provinciaal omgevingsbeleid. In de PRS 2013-2028 (Herijking 2016) is Rijnenburg als locatie waar woningbouw mogelijk is alleen voor de langere termijn in beeld. Tot die tijd zien wij voor Rijnenburg, naast het huidige agrarische gebruik, vooral mogelijkheden voor inrichting als een pauzeland met vormen van duurzame energieopwekking. Het gebied Reijerscop is nooit concreet in beeld geweest voor verstedelijking. In het [ontwerp van de Omgevingsvisie](#) Provincie Utrecht hebben wij deze lijn voortgezet en is Rijnenburg benoemd als "lange termijn zoekrichting grootschalige integrale ontwikkeling wonen-werken-bereikbaarheid" (en allereerst als tijdelijk energielandschap). De Omgevingsvisie wordt aan uw Statenvergadering van 10 maart 2021 ter vaststelling voorgelegd.

Tenslotte merken wij op dat een eventuele aanwijzing door de Minister waar de motie toe oproept wat ons betreft in strijd is met het subsidiariteitsbeginsel. Dit is straks onder de Omgevingswet zeker niet anders: beleidsbepaling en – uitvoering zijn in handen van het meest geschikte overheidsorgaan. Provincie en Rijk treden alleen op als dat nodig is; decentraal tenzij. Tevens staat een eventuele aanwijzing door de Minister haaks op de wijze waarop wij thans samen met het Rijk, gemeenten en waterschappen als één overheid invulling willen geven aan het omgevingsbeleid. Wij vertrouwen erop dat dit en ook volgende kabinetten, samen met ons en de regio, vorm geeft aan de grote verstedelijkingsopgave, met de daarbij behorende randvoorwaarden voor bereikbaarheid en leefbaarheid.

Motie 'Rijnenburg, energie om te wonen'

In uw vergadering van 11 november 2020 heeft u de motie 'Rijnenburg energie om te wonen' aangenomen. Met deze motie roept u ons college op om op korte termijn een brede conferentie te organiseren waarbij vertegenwoordigers van politiek, het Rijk, de provincie Utrecht, gemeenten en betrokken stakeholders waaronder de eigenaren van de gronden in de polder Rijnenburg en energie-initiatieven met elkaar in gesprek gaan. Met dit memo geven wij aan hoe de uitvoering van deze motie raakt aan een aantal actuele ontwikkelingen.

Wij zien de organisatie van een conferentie als kans om het gesprek aan te gaan met partijen over de ontwikkeling van het gebied. Zoals in de motie gesteld hebben overheden, eigenaren en initiatiefnemers elkaar nodig om tot een succesvolle ontwikkeling te komen. Het is van belang om wederzijds inzicht te verschaffen in motivaties en mogelijkheden van partijen, bijvoorbeeld als het gaat om ruimtelijke, bereikbaarheids- en financiële gevolgen. Ook is het belangrijk de ontwikkeling in verband te brengen met andere ontwikkelingen in de regio Utrecht.

Voor een succesvol verloop van de conferentie is deelname van zoveel mogelijk partijen nodig. Wij achten deelname van het Rijk en de gemeente Utrecht als randvoorwaardelijk voor het welslagen van een conferentie met dit onderwerp. De uitvoering van de motie en de organisatie van de conferentie hebben wij daarom niet los kunnen zien van actuele ontwikkelingen rond Rijnenburg. Wij hebben het verstandig geacht om een kabinetsreactie op de motie Terpstra/Koerhuis af te wachten. Nu gaan wij met onze partners in gesprek over de organisatie en hun deelname aan de beoogde conferentie. Wij denken op dit moment, vanwege de geldende beperkingen door COVID-19, aan een digitale conferentie, te houden in het tweede kwartaal van 2021.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen